

Vragen en antwoorden – ongeldige eindexamens VMBO Maastricht

*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Inspectie van het Onderwijs
25 juni 2018*

1. Wat is er aan de hand?

De Inspectie van het Onderwijs heeft na overleg met de minister voor basis- en voortgezet onderwijs en het College voor Toetsen en Examens besloten om de centrale examens van 354 vmbo-leerlingen van het VMBO Maastricht - het Sint Maartenscollege en Porta Mosana - ongeldig te verklaren. Dat was nodig omdat de school zeer onverantwoord heeft gehandeld rond de schoolexamens door toetsen niet af te nemen en resultaten niet of verkeerd te registreren.

De betreffende scholen zijn onmiddellijk onder verscherpt toezicht geplaatst. Naar het handelen van het bestuur wordt op dit moment onderzoek gedaan door de Inspectie van het Onderwijs.

Wat betekent dit voor een individuele leerling?

De inspectie en de school zijn momenteel hard aan het werk om per individuele leerling te bekijken of en hoe zij alsnog op een verantwoorde manier hun diploma kunnen halen. De verwachting is dat de leerlingen woensdag 27 juni meer informatie krijgen. Elke oplossing zal maatwerk zijn: een generieke maatregel is niet mogelijk.

Als voor individuele leerlingen voor bepaalde vakken zeker is dat zij wel een correct en volledig (school) examen hebben afgelegd, zal het betreffende centrale examen niet ongeldig worden verklaard. De inspectie zal per individueel gevallen beoordelen of hier sprake van is. Voor dat betreffende vak of betreffende vakken hoeft een leerling het centrale examen niet over te doen.

Waarom verklaren we niet alleen de schoolexamens ongeldig? Waarom worden ook alle centrale eindexamens ongeldig verklaard en moeten die opnieuw worden gedaan?

Het eindexamen bestaat uit twee delen: het schoolexamen en het centrale eindexamen. Deze examens toetsen verschillende soorten kennis en vaardigheden (voor Nederlands vmbo bb zitten spreekvaardigheid en luistervaardigheid in de schoolexamens, en schrijfvaardigheid in het centrale examen). Beide examens zijn dus ook van belang voor het behalen van een diploma.

Je mag alleen meedoen aan het centraal examen als je het schoolexamen hebt afgerond.

Op deze school was dat bij veel leerlingen bij verschillende vakken niet het geval. Bij alle leerlingen zijn één of meerdere schoolexamens niet of onjuist afgenomen of geregistreerd. Deze leerlingen hadden het centraal examen voor die vakken niet mogen doen en dus zijn deze centrale examens voor hen ongeldig. Op dit moment wordt in kaart gebracht voor welke leerlingen nog iets te repareren is, en wie echt een jaar over moeten doen.

De minister van Onderwijs beschikt conform wetgeving over de mogelijkheid tot het inzetten van de hardheidsclausule. Dit laat nadrukkelijk de mogelijkheid open dat het behaalde eindcijfer voor het Centraal Schriftelijk Examen overeind kan blijven. Maar dit moet per individuele situatie van iedere examenkandidaat zorgvuldig worden bekeken.

Hoe kan het dat de leerlingen wel het centraal schriftelijk eindexamen mochten doen, terwijl dat wettelijk niet zou mogen?

De school heeft zich niet aan de examenregels gehouden (het Eindexamenbesluit VO en het schooleigen examenreglement). Praktisch gezien houdt dit in dat de school bij veel leerlingen voor veel vakken niet alle onderdelen van de schoolexamens heeft afgenomen. Deze onregelmatigheden hadden bij de directeur, de ouders en de inspectie gemeld moeten worden. Dat is niet gebeurd. Daarnaast zijn de resultaten van onderdelen van de schoolexamens onjuist geregistreerd. De school had de leerlingen die hun schoolexamen niet hadden afgerond voor de centrale examens niet toe mogen laten tot de centrale examens. Het is nog niet duidelijk hoe dit precies heeft kunnen gebeuren, maar dit wordt nu zorgvuldig onderzocht.

2. Proces – waarom is wanneer ingegrepen en hoe nu verder?

Wat is de rol van de Inspectie?

Op 14 juni heeft de inspectie op aanwijzingen die zij had gekregen een onderzoek gestart. Tijdens dit onderzoek kwam de inspectie er op 19 juni achter dat alle leerlingen van het VMBO Maastricht delen van hun schoolexamens niet hebben afgerond. Hierna heeft de Inspectie nader onderzoek gedaan. De inspectie heeft daarbij direct het ministerie van Onderwijs geïnformeerd dat er iets mis leek te zijn met de examens op deze school. In de dagen daarna, toen de inspectie meer informatie had verzameld, is pas duidelijk geworden welke omvang deze had. Direct daarna zijn de school en de leerlingen geïnformeerd en is er een brief uitgegaan naar de Tweede Kamer.

Waarom heeft de Inspectie nu besloten tot ongeldigverklaring van alle door de examenkandidaten gemaakte centrale examens van de vakken waarvoor het schoolexamen nog niet volledig is afgerond?

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen en het centraal examen. Beide tellen even zwaar mee voor het eindcijfer. Een goede afronding van beide is dus van groot belang voor het behalen van een diploma. Het schoolexamen moet volledig zijn afgerond, voordat een leerling mee mag doen aan het centraal examen van het betreffende vak. In dit geval hadden leerlingen het schoolexamen niet afgerond, maar namen ze wel deel aan het centraal examen. Hierdoor is de uitkomst van het centraal examen ongeldig.

Kunnen de examenkandidaten een diploma krijgen enkel gebaseerd op het centraal schriftelijk eindexamen?

Een deel van de examen leerstof wordt alléén in de schoolexamens getoetst. Het uiteindelijke eindcijfer op het diploma bestaat uit het cijfer dat bij het centraal examen is behaald én het cijfer dat bij het schoolexamen is behaald. Beide zijn nodig om aan te tonen dat de leerling alle leerstof beheerst en voldoende toegerust is voor een vervolgopleiding. Een diploma kan dus alleen worden gehaald als beide onderdelen voldoende zijn afgerond.

Wat doet het College voor Toetsen en Examens (CvtE) nu met de gemaakte schriftelijke eindexamens?

Het CvtE kijkt nog naar de centrale schriftelijke eindexamens om te beoordelen of de cijfers daarvan op een rechtmatige wijze tot stand zijn gekomen.

Wat gaat er de komende dagen gebeuren?

De Inspectie is nu samen met de school per leerling en per vak de schoolexamens aan het analyseren, zodat er op leerlingniveau duidelijk wordt waar de hiaten zitten en waar gerepareerd moet worden. Er wordt nu bekeken welke schoolexamens en centrale examens de leerlingen nog moeten afleggen. De verwachting is dat voor iedere individuele leerling woensdag dit persoonlijke overzicht er is. Iedere examenkandidaat krijgt dan inzage in wat er in zijn/haar situatie moet gebeuren om uiteindelijk het gewenste diploma te halen.

De mogelijkheid tot het inzetten van de hardheidsclausule waar de minister van Onderwijs conform wetgeving over beschikt, is onderdeel van het zoeken naar een individuele oplossing per examenkandidaat. Dat is maatwerk en wordt zorgvuldig bekeken. De school zal de leerlingen en ouders hierover informeren.

Het College voor Toetsen en Examens is gevraagd om te organiseren dat alle getroffen leerlingen - waar mogelijk - de kans krijgen om alsnog hun schoolexamen en hun centrale examen (in het derde tijdvak van 8 tot en met 17 augustus) af te ronden.

Wat is de hardheidsclausule?

De minister van Onderwijs beschikt conform wetgeving over de mogelijkheid tot het inzetten van de hardheidsclausule. Dit laat nadrukkelijk de mogelijkheid open dat het behaalde eindcijfer voor het Centraal Schriftelijk Examen overeind kan blijven. Maar dit moet per individuele situatie van iedere examenkandidaat zorgvuldig worden bekeken.

3. Wat betekent deze situatie concreet voor de leerlingen?

Wanneer krijgen de leerlingen en ouders duidelijk welke vakken opnieuw gedaan moeten worden?

Het VMBO Maastricht moet op heel korte termijn organiseren dat schoolexamens opnieuw kunnen worden afgenomen. Het College voor Toetsen en Examens helpt de school (en het bestuur) met de organisatie hiervan. Daarnaast gaat de Inspectie toezien op de uitvoering van deze schoolexamens, om er zeker van te zijn dat alles op een goede manier wordt afgesloten en leerlingen deel kunnen nemen aan de centrale examens.

Leerling heeft zich al aangemeld voor een vervolgopleiding. Wordt die aanmelding nu ook ongedaan gemaakt?

Naar verwachting verschilt dit per leerling. De school gaat samen met de leerling, en eventueel de vervolgopleiding, kijken wat voor hem of haar de mogelijkheden zijn.

Geldt de maatregel voor alle eindexamenkandidaten?

Het gaat om alle 354 examenkandidaten van het VMBO Maastricht.

Wat betekent dit allemaal voor de gezakte leerlingen? Mogen die het examen ook opnieuw doen?

Zoals eerder aangekondigd gaat de Inspectie alle examens van alle leerlingen individueel bekijken. Dat geldt dus ook voor de gezakte kandidaten. Per leerling wordt er vervolgens een beslissing genomen.

Wanneer wordt vervolgens de nieuwe uitslag van de examens duidelijk?

De uitslag van de centrale examens die worden gemaakt in het derde tijdvak wordt uiterlijk 31 augustus bekend gemaakt. Op dat moment is dan ook de einduitslag bekend.

En wat betekent het voor de leerlingen van voorgaande jaren? Wordt hun examen ook opnieuw bekeken?

Nee. Een diploma dat eenmaal is afgegeven blijft geldig.

Wordt er ook onderzoek gedaan naar Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van de derde klas?

Het spreekt vanzelf dat wat er nu gebeurd is bij de examenklas, bij de komende examenklassen niet meer mag gebeuren. Dit betekent dat de school moet kijken welke hiaten er nu al zitten in de PTA's van de derdeklassers, en die moet herstellen. De Inspectie gaat dit controleren.

Wat is de planning voor het opnieuw afleggen van examens en wie begeleidt dit?

Voor de organisatie van het inhalen van de ontbrekende schoolexamendelen zal de school, in overleg met de leerlingen, een planning maken. De ontbrekende centrale examens kunnen gedaan worden tijdens het derde tijdvak. Dit tijdvak vindt plaats van 8 tot en met 17 augustus. Het College voor Toetsen en Examens zal samen met de school besluiten wanneer binnen die periode welk

centraal examen afgenomen wordt. Er wordt nu ook een mogelijkheid gecreëerd om dit derde tijdvak in Maastricht af te nemen, naast Eindhoven.

De minister van Onderwijs heeft besloten om een externe examencommissie – bestaande uit gezaghebbende deskundigen van buiten LVO – in te stellen, die de verdere afwikkeling van de examens op de getroffen scholen begeleidt. De inspectie zal dit proces monitoren.

Wat zijn er nog meer voor mogelijkheden voor examenkandidaten voor het vervolg, als het derde tijdvak niet gehaald kan worden?

Als het derde tijdvak niet gehaald zou kunnen worden, worden nu ook de mogelijkheden verkend om te kijken of er op een later tijdstip staatsexamens kunnen worden afgenomen. Ook wordt op dit moment de mogelijkheid verkend om te kijken of de leerlingen die nog geen VMBO-diploma hebben, toch al aan een vervolgopleiding in het MBO kunnen gaan beginnen. En dat er in goed overleg dan ook een soort hersteltraject wordt ingezet, om de tekortkomingen die er nog wel zijn weg te werken. Deze mogelijkheden worden allemaal verkend, maar ook hier zal weer moeten blijken of het per individuele leerling kan worden toegepast.

Zijn er uitstroom mogelijkheden zonder diploma?

Ja, maar deze mogelijkheden zijn niet gegarandeerd. Een MBO-instelling kan beslissen om iemand toe te laten die niet voldoet aan de voorgeschreven vooropleidingseisen. Dit is ter beoordeling aan de instelling.

Er zijn onkosten gemaakt voor o.a. vakantie of vervolg scholing. Waar kunnen we die verhalen?

De schoolleiding heeft aangegeven dat de kwestie van de onkosten wordt besproken in het college van bestuur. Onze eerste prioriteit is nu het oplossen van het examen vraagstuk.

Hoe worden leerlingen en ouders verder geïnformeerd over de vervolgstappen?

Het bestuur van de school informeert de leerlingen de komende dagen over de vervolgstappen. Vooralsnog moet het uiterlijk a.s. woensdag voor iedere leerling duidelijk zijn welke deze zijn.

Waar kan ik terecht voor meer informatie?

Bij vragen over uw individuele situatie kunt u terecht op de school. Hiervoor kunt u terecht op telefoonnummer **043 – 408 66 88**.

Daarnaast is er voor ouders en leerlingen met vragen die geen betrekking hebben op hun individuele situatie, een informatienummer ingesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: **tel. 050 - 599 77 99**, bereikbaar tussen 09.00 uur en 17.00 uur. Met de Inspectie kan ook contact worden opgenomen via www.onderwijsinspectie.nl/contactformulier.